

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Ogla-
se sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Usoda Madrida

V poteku španske državljanske vojne, ki je med najstrašnejšimi državljanskimi vojnami v svetovni zgodovini in v kateri prihajajo na tako značilen način do izraza vsa kontrarna svojstva španske duše, razlikujemo lahko iz vojnotelniškega vidika dve fazi: V prvi fazi je absolutna vojaška premoč nacionalistične fronte, saj je skoro ves častniški in podčastniški kader z vojaštvom vred prešel na stran burgoške vlade. V teh borbah prve faze je madridska vlada pošiljala na bojišče vojaško neizveščane in v vojnih zadevah nepreizkušene mladeniče, ki so po nepotrebnem padali v borbah ob južni in severozapadni periferiji španske republike. Lloyd George, britanski predsednik vlade za časa svetovne vojne, pravi v nekem članku v zvezi s špansko državljansko vojno, da so Angleži celo v stiski svetovne vojne najmanj po 3 do 4 mesece vežbali svoje novince v domovini in da so se ti novinci na fronti uporabljali najprej v manj nevarnih sektorjih in šele nato so jih pošiljali v nevarnejše borbene zone. Lloyd George se čudi, kako nesmiselno je bilo ravnanje madridske vlade, da je mlade, v borbi neizkušene moči pošiljala po komaj par tedenskih vežbanjih na bojišče in v smrt.

V drugi fazi pa se že pojavlja žilavejši odpor od strani rdečih miličnikov. Zadeva je čisto enostavna: Kakor so bili nacionalistom omogočeni vojaški uspehi radi nesporne pomoči od strani znanih držav, tako so tudi znani prijatelji madridske vlade poskrbeli, da so pravočasno koncentrirali v Madridu, Barceloni in drugih važnih točkah ogromno sodobnega vojnega materiala in orožja od težkih tankov, pred katerimi so se maroški bojovníki panično umikali, ter bombnih letal pa do strupenih plinov, na katerih rovaš gre odporna bramba Madrida, v katerega središču se vršijo ljute borbe za usodo prestolice. Nacionalisti, ki so spočetka razmeroma lahko prodirali, morajo v tej drugi fazi španskih borb računati z močnejšim klubovanjem.

Strahotna je usoda španske prestolnice, ki jo je bil Filip II. določil leta 1561 in ki ji je brat velikega Napoleona Josip Bonaparte na začetku 19. stoletja dal pečat modernega mesta, potem ko je porušil stare, ozkoulčne mestne četrti. Vele-mestne konture pa je zadel Madrid še le tedaj, ko se je po Španiji razpredla »črna kača«, železnica, ki je imela v Madridu svoje naravno in centralno križišče. V zlati dobi nevtalitetne konjunktore za časa svetovne vojne se je Madrid, ki je po nadmorski višini 650 m najvišja prestolnica Evrope in ki je pred državljansko vojno štel 952.830 prebivalcev, razvil v veliko industrijsko mesto, ki je razpolagalo z elegantnimi zabavišči, krasnimi kavarniškimi terasami, množstvom gledališč, kinov in aren za bi-koborbe. Ta Madrid, ki je sicer nezdruvo mesto, radi nezdravega podnebja in radi nezdrave vode, saj mala rečica Manzanares niti izdaleka ne zadošča za preskrbo mesta z vodo, in na katerega so Madridčani bili tako ponosni, da so si, vzhičeni nad lepoto svoje prestolnice, stvorili znano prislovico »Iz Madrida v nebo, pa odtod motriti Madrid«, nudi danes žalostno sliko pogorišča, razdejania in razvalin, iz katerih ne bo več zlahka vstala nekdanja ponosna in pre-lepa prestolnica španskega naroda.

Borbe se trenutno vršijo v središču mesta pri takozvanem Francoskem mestu. Včerajšnji dan je bil po informacijah dosedaj najstrašnejši dan madridskih

Nemška gospodarska ofenziva: Berlin—Bagdad

ANKARA, 19. novembra. Havas poroča: Doznava se, da je guverner Reichsbanke dr. Halmar Schacht, ki se sedaj nahaja v Ankari, predlagal turški vladi, da finansira Nemčija načrt glede razširjenja bombažne kulture v južni in južnozpadni delih Turčije. Nemčija je v smislu tega predloga pripravljena odkupiti vsako leto od Turčije ves bombaž po ceni, ki bi bila za 40% nižja od dnevnih cen na turških bombažnih tržiščih. Doznava se, da je bilo ob priliki razgovora dr. Schachta s turškim finančnim in gospodarskim ministrom govora tudi o morebitnih valutnih reperkusijah v zvezi z devalvacijo nemške marke. Zatrjujejo, da je sam dr. Schacht izjavil, da je ta devalvacija neizbežna in da se bo izvršila najkasneje v teku 6 mesecev. Po Ankari se bo v smislu informacij podal dr. Schacht v Teheran in menda tudi v Bagdad, kjer vlada sedaj Nemčiji naklonjen režim.

„Madjarska se ne bo dala več vpreči v nemški voz“

BUDIMPEŠTA, 19. novembra. Članek Alfredda Rosenberga v listu »Völkischer Beobachter«, s katerim odklanja vsak angažma Nemčije za revizionistično politiko v Evropi, je iznenadil vse madjarske politične kroge ter je izzval prav-

cato zaprepaščenje. »Esti Kurir« napada avstrijsko politiko Madjarske in ugotavlja, da se ne bo dala več vpreči v nemški voz. To, kar je napisal narodno-socialistični ideolog Rosenberg, je odkrit napad na Madjarsko.

Cankov v Beogradu

BEOGRAD, 19. novembra. Kakor se doznava se bo na potu v Berlin ustavil za nekaj dni v Beogradu bivši predsed-

nik bolgarske vlade Aleksander Cankov, ki se bo ob tej priliki sestal z nekaterimi političnimi osebnostmi v Beogradu.

Vojaška zveza Japonska—Nemčija—Italija?

LONDON, 19. novembra. Zunanji minister Eden je pozval k sebi japonskega poslanika Jošizava in ga zaprosil za informacije glede nemško japonskega sporazuma, ki je naperjen proti sovjetski Rusiji. »Times« poroča iz Tokija, da je pristopila k tej zvezi tudi Italija, ki je pristopila s pristopom samostojno državo Mandžurijo, istočasno pa je Japonska priznala aneksijo Abesinije po Italiji. Ta

sporazum Nemčije, Japonske in Italije temelji na skupnem zadržanju napram Rusiji, oziroma komunizmu, na drugi strani pa na trgovsko skupnih interesih. Nemčija bo dobavala iz Mandžurije sirovine v zameno za svoje industrijske proizvode, zlasti pa za orožje, municijo in municijske stroje. Koliko je resnice na demanteju, da ne gre za vojaški sporazum, bo pokazala bodočnost.

Za vnačenje našega lesa

BEOGRAD, 19. novembra. Na konferenci glede izvoza našega lesa so zastopniki večine lesne produkcije v naši državi zavzeli sledeče stališče: izvozna dovoljenja naj dobijo producenti, zlasti v korist malih in srednjih domačih podjetij. V svrhu pravilne razdelitve dovoljenj naj se ustanovi pri zavodu za posp. zun. trg. poseben centralni organ, ki bi vršil skupno razdelitev dovoljenj za izvoz samo na področju Ljubljane, Zagre-

ba, Sušaka in Sarajeva. Izvozna dovoljenja naj bi podelili posameznim posilcem posebni poslovni odbori, ki se ustanovijo za vsako produkcijsko področje. Lastniki žag in producenti bi morali imeti pravico, da svoj les prodajo naravnost laškemu kupcu ali pa po domačem trgovcu izvozniku. Izvozna dovoljenje ne sme biti v nobenem slučaju predmet kupčevanja.

Salengrova teagična smrt

LILLE, 19. novembra. Tukaj je nenadoma umrl francoski notranji minister Salengro. Pokojnik je zastopal v socialistični stranki zmerno strujo. V zadnjem času je francoska desnica razvila proti njemu veliko kampanjo obtožujoč ga, da

je v svetovni vojni pobegnil k Nemcem in bil od franc. vojnega sodišča obsojen na smrt. Smrt žene in žalostna kampanja v zadnjem času sta ga pogladi v obup, da je izvršil samomor s plinom.

borb. Na trgu Puerta del Sol je bilo na kupe mrtvecev in po mestu se vrstijo strahovite eksplozije, ki jih povzročijo zračni torpedi ogromnega obsega, ki so treskali v razne mestne četrti. V središču mesta morajo sproti gasiti požare. ki se vsebolj širijo radi bombardiranja iz zraka in s težkim topništvom, tako da živ prebivalstvo že več dni v podzemskih prostorih in postajališčih podzem-ske železnice. Ves Madrid je kakor v ognjenem morju in je samo včeraj oble-

žalo po njegovih ulicah 250 mrtvih žrtev in okoli 800 ranjencev. Trg Carmen je popolnoma uničen. Medtem pa sta Italija in Nemčija že priznali nacionalistično vlado generala Franca v Burgosu ter so se že vpostavili diplomatski odnošaji med vladama v Berlinu ter nacionalistično vlado v Burgosu.

Kaj bo sledilo tej kruti usodi, ki je doletela Madrid? Možnosti je več. Srdita državljanska vojna se lahko nadaljuje z vsemi strahotnimi posledicami. Kakršen-

Kulturni razgledi

Milan Skrbinšek v vlogi
dr. Morella

Njegova vloga v Prvi legiji je živ kontrast tega, kar nujno potrebuje umetnik da se sprost, uveljavi svoje zmožnosti in razgiblje v svoji ustvarjajoči osebnosti. Duhovni lik dr. Morella je nehomogen, razrvan in logičen, oprt na kontraste čustva in misli, se lovi iz ekstreme v ekstrem, kakor da ne bi doživljal v sebi enake sredine, ki veže vlogo s celoto in ji daje gotov smisel in smotrnost. Njegove misli in čustva so povezane in utesnjene, tako da postane igralec popolnoma podrejen neki abstraktni autorjevi želji, ki si je zamislil to neživljensko osebnost v dr. Morelli in jo tu pa tam zagrnj v banalnost, tendenčnost in neresničnost. Če je igralec velik umetnik, črpa iz sebe in popolnoma individualno podoživlja svojo vlogo in jo prednaša publiku v homogeni in verjetni obliki. Če pa ni velik umetnik, postane gola sredstvo autorjeve volje in trpi kot bi bil odrezan od skupnosti drame. Skrbinšek ni imel ob proslavi svoje 25 letnice prilike izkazati se v vsej svoji ustvarjalni moči in veljavi v vlogi dr. Morella. Dokler igra popolnega brezverca, je izrazit in logično dograjen; ko pa se začne nagibati k verskim razmišljanjem, postane kontradiktoren in medel. Tudi v tej težki situaciji se je Skrbinšek znašel, ker ima globok naravni čut in smisel za vse, kar je življenskega v vlogi, ki jo prednaša. Nastopa priprosto, spretno in prepričevalno, motri okrog sebe z globokim doživljenjem celote in se vživljuje v vsak prizor posebej, kakor bi ga hotel izoblikovati ob dovršenosti. V tem je njegova ustvarjalna moč in živa konkretnost.

Koliko dramatične vsebine je v njem, ki se izživljuje v finih otenkih in nijansah, nam je pokazal v prizoru pred spovednico. Tu je igral kot velik umetnik, ki mu je rutina šola ter prehaja v lirčno vitalnost. Njegovi verski izlivi so bili nekoliko prisiljeni in nedognani, a temu ni on kriv, temveč autor, ki je napravil vlogo takšno. Docela pa je pokazal tisto globoko humanitarnost in pieteto, ki toliko odlikuje prave zdravnike pri pacientih in jih stavi v lepo etično luč požrtvovalnosti in herojske ljubezni. To je bila tudi v vlogi edina globoka črta dr. Morella, ki jo je Skrbinšek lepo doživel in pogodil, kar se Gorinšku pri premieri ni do-cela posrečilo. V tem se pač kaže globina umetniške ustvarjalnosti in notranjega duhovnega nastojenja, tako da je Skrbinšek rešil, kar se je sploh rešiti dalo pri tej ponesrečeni vlogi. Radi bi ga videli pri toliko za ves slovenski narod pomembnem jubileju 25. letnice odrskega dela v vlogi, kjer bi lahko pokazal ves svoj razmah in umetniški talent. Tudi ostali igralci so vsi brez izjeme danes veliko boljše igrali kakor pri premieri, bolj umerjeno, iskreno in doživeto. L. B.

Spomnite se CMD!

koli bo že ta konec španske tragedije in španske Golgote, prav gotovo je dvoje: 1. Sledila bo borba med centralističnimi ter avtonomističnimi težnjami, ki so imele v levičarskih vladah svoje podpornice. Obstojta celo nevarnost, da se Španija zdrobi v več manjših državnih tvorb. 2. Bajka o bogati z zgodovinskimi stavbami in krasnimi palačami posuti Španiji je končana. Španija je pahnilo državljanska vojna na — berge in beraško palico.

Domači razgledi

Stanovski, nacionalni in socialni ideali našega učiteljstva

V soboto 14. t. m. se je v drž. nar. šoli v Krčevini pri Mariboru vršil občni zbor učiteljskega društva za srez Maribor levi breg ter volitev nove uprave društva po novih pravilih JUU. Udeležba članstva je bila nad 80 odstotka. Občni zbor je otvoril in vodil mnogoletni društveni predsednik, razrešeni šol. upravitelj pri Sv. Marjeti ob Pesnici, g. Vauda Mirko, ki je po uvodnih formalnostih ter po objavi dopisov dal besedo delegatoma banov. in drž. skupščine JUU, kojih poročila so bila soglasno sprejeta in odobrena. Sledilo je poročilo društvenih funkcionarjev.

Predsedniško poročilo skupno s tajniškim poročilom je v zanosnih in preciznih izjavah podal g. M. Vauda, pozivajoč, da si danes ob obračunu letnega dela odkrito pogledamo v oči! — Kot kristjanom nam je naš bližnji vsak človek, kot državljan vsak iskren državljani, kot tovarišem pa nam bodi vsak tovariš zares tovariš, vse to pa ne le v teoriji, ampak tudi in še bolj v praksi, ne le v ugodnih, ampak tudi v časih preizkušenj! Sumiranje teh čustvovanj tvori človečansko, napram istorodcem jugoslovensko bratstvo in edinstvo, napram stanovskim tovarišem pa stanovsko bratstvo in edinstvo.

Morejo priti nihanja glede svetovnih, kulturnih strujnih i. dr. nazorov med

članstvom, saj to je svobodna, privatna zadeva in z ustavo zajamčena pravica posameznika, ne sme pa biti nihanja glede naše nad takimi razlikovanji stojenja čisto stanovske politike, ki mora brez izjeme, brez razlike naziranja strjevati vse pripadnike učiteljskega stanu in ta stanovska politika ne sme poznati konjunktura, ne kompromisa! Parola nam je in ostani: Vse za tovariša, tovarišico, nič proti njemu, nič proti njej! V borbi za naš dom in stan: Vsi za enega, eden za vse! G. predsednik je nato podrobno popisal delovanje društva v minulem uprav. letu in sklenil: »Ko sklepam svoje letno poročilo, spomnim, da smo v tednu, ko je ves svet 11. t. m. slavili dan miru! Tovariši, tovarišice! Le potom miru vesti pridemo do resničnega, vsemu človeštvu, vsem narodom, vsem stanovom, zlasti pa še učiteljskemu, visoko odgovornemu stanu prepotrebnega miru!

Predsedniško poročilo so zborovalci sprejeli z glasnim, dolgotrajnim odobravanjem in z ovacijami poročevalcu!

Sledilo je blagajniško poročilo, nato se je zborovanje preoblikovalo v pravi obmejni narodno obrambni in socialni parlament. Priznani narodni vzgojitelj in delavec g. Cvetko Franc iz Krčevine je podal silno zanimive podatke o obmejnih, narodnostnih razmerah, ki se danes

po 18 letih našega državnega obstoja slišijo skoraj neverjetne ter dajo temu uč. društvu, ki že mnoga leta posveča evidenci in odpravi teh razmer največjo pažnjo in delo. Oglasevali so se še mnogi člani z raznimi tozadevnimi navedbami in razvile so se zanimive debate o narodnostnih, raznarodovalnih in sličnih akcijah naših narodnih nasprotnikov. V zvezi s tem je podal poročilo o manjšinskem šolstvu g. Sardoč Adam, šol. upr. iz Št. Ilje v Slov. gor. s posebnim ozirom na ta pereči problem v našem srezu, ki v tem oziru prikazuje sicer nekoliko ugodnejšo, toda vendar še nesigurno, nestalno situacijo, kajti — po raznih poročilih naši narodni nasprotniki »puške še davno niso vrgli v koruzo«. G. predsednik kot mnogoletni klicar k strnitvi vsega narodno obrambnega dela bodri, da skupno s CMD nadaljujemo priprave za to akcijo. G. Cvetko je govoril tudi o važnosti in stanju protituberkulozne akcije, o delu in uspehih RK in njegovega podmladka, ki sta v sedanjih težkih gospodarskih prilikah lahko socialna rešenika socialno bednih, kar vse premalo uvažujemo baš pri reševanju naših obmejnih nacionalnih problemov. Vedimo: Ljubezen gre skozi želodec!

Potem so bila poročila ostalih funkcionarjev, tako zlasti v učiteljskih gospodarskih ustanovah. Končno poročilo je

za nadzorni odbor podal njega predsednik g. From Vekoslav, ki je po pregledu vseh spisov predlagal razrešnico s priznanjem in zahvalo dosedanjemu društveni upravi, posebno še predsedniku g. Vaudi Mirku, kar so zborovalci sprejeli z burnim odobravanjem.

Posebne omembe vreden je pri tem predlog za prispevanje v novo osnovani podporni fond JUU, za katerega je članstvo pokazalo višek razumevanja in stanovske solidarnosti, saj je kljub svojim težkim gmotnim prilikam sklenilo vanj prispevati mesečno 3 Din.

Po poročilu verifikacijskega odbora je bila potrjena in vložena samo ena kandidatna lista z nosilcem dosedanjim predsednikom g. Vauda Mirkom. Sledile so volitve in je bila soglasno ob živahnem pritrdjevanju izvoljena društvena uprava po tej listi s predsednikom g. Vauda Mirkom, kateremu so zborovalci priredili ponovno živahne ovacije. Po večini je ostala uprava ista kakor doslej dokaz, da je društveno delo na pravi poti.

Ob sklepu so zborovalci čestitali narodnemu pionirju g. Cvetku k upokojitvi in ga prisrčno vabili, da ostane nadalje agilni član društva. Glavni upravi JUU in posebej predsedniku JUU g. Dimniku Ivanu so izrekli zaupnico, zahvalo in poziv za dosedanje ozir. Še bodoče delo za blagor uč. stanu in prosvete. Izrekli so tudi željo, da se obmejne šole kompletno zasedejo z učiteljstvom!

Tako je poteklo in bilo sklenjeno to obmejno učiteljsko zborovanje, ne zborovanje, ampak manifestacija obmejnega učiteljstva za svoje stanovske, prosvetne, nacionalne in socialne ideale!

Na tecišču domače politike

KOČEVJE — MARENBERG.

Celjska »Nova doba« piše: »Kočevje in Marenberg. Pri občinskih volitvah v Kočevju so tamkajšnji nemški volilci po večini glasovali za opozicijsko listo, ki je dobila tudi večino. »Slovenec« z dne

2. t. m. imenuje 25. oktober vsled tega črni dan za kočevsko slovenstvo in vprašuje po krivdi in krivcih. Kako je pri nas tehtati te vrste narodno ogorčenje, kaže primer volitev v Marenbergu, kjer sta dekan Mesner in narodni poslanec Karlo Gajšek, ki je v Marenbergu tudi notar, sestavila za volitve v Marenbergu čisto JRZ listo, na katero sta sprejela kar štiri

prijatelje z belimi nogavicami, kar pa »Slovenca« prav nič ne vznemirja. Marenberg je naša obmejna postojanka, naslonjena na sklenjeno nemško ozemlje.

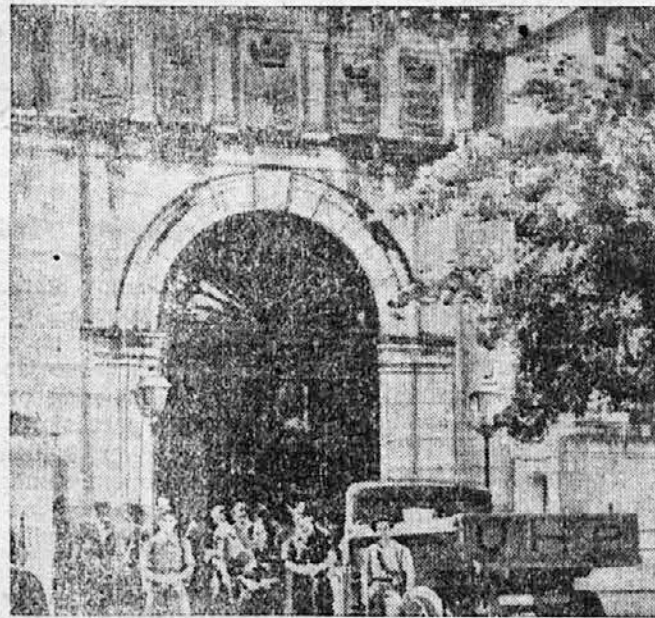
Ne pozabi naročnine!

Primerjava. »Včeraj sem bral v časopisih, da izdajo ameriške dame samo za pripomočke lepotečenja dvakrat toliko, kakor stane Ameriko vsa oskrba njene armade.

»Naravno, saj imajo te dame temu odgovarjajoči, dvakrat večji uspeh v osvajanju moških src. Višina izdatkov je tedaj popolnoma krita z uspehi!«

Miličniki pred Madridom se umikajo na nove položaje

Ječe so polne... Miličniki v Madridu stražijo letnišnico, ki je polna nasprotnikov

Celjska pisma a šolah

II.

Če torej seštejemo dijače-potnike iz gimnazije in obeh meščanskih šol, dobimo skupno število 571, torej za kompleten vlak samo dijaštva, ki prihaja in odhaja dnevno preko celjske postaje. Ni čuda, da dela dijaštvo na kolodvoru, zlasti pri popoldanskih vlakih silno stisko. Radi slabega svojega gmotnega stanja si ne morejo oskrbeti v Celju stanovanja, večinoma pa tudi ne bivališča, tako da so navezani ostajati v zavetišču, kar v šolskem poslopiju, kajti iz čakalnic na kolodvoru so jih prepodili, kar je z ozirom na njih število in živahnost mladine, zlasti kadar je brez nadzorstva, popolnoma razumljivo. Vsekakor pa bi se moralo za to potujočo mladino nekaj zgoditi. Jutranji vlak prihajajo že pred sedmo uro, nikjer pa ne sprejmejo otrok v tako zgodnjih urah pod streho; tako morajo ti reveži tavati po mestu in čakati celo v dežju in snegu, da se odpro šolska vrata. Kaj čuda, da se potem stiskajo po cerkvah in da so jih morali med prepisovanjem domačih nalog baje spoditi tudi oo. kapucini iz svoje cerkve. — Da bi jim šole odprle že eno uro pred pričetkom pouka svoje razrede, je pa tudi

težko izvršljivo, ker bi bilo potem potrebno tudi posebno nadzorstvo v času, ko se šele kuri in pripravlja po šolah za pouk. Najlažje bi ustregla še železniška uprava, ako bi prihajali vlaki tako kakor so že pred desetletji, od vseh strani med 7. in 8. uro jutraj. Čez opoldne in popoldne pa si mladina že lažje najde stre-

vsakodnevno od daleč z vlaki v mesto, si lahko predstavljamo, kako živo vez tvorijo ti s podeželjem. Vedno morajo pač kaj prineesti, a že v neprimerno več primerih morajo kaj oskrbeti in kupiti za domov. Tako imajo pravico, da se tudi mesto na nje ozira kot na najboljše odjemalce in ne le nadležne potnike, ki delajo stisko in nemir na kolodvoru.

Radi popolnosti je treba naštetati še osnovne šole, in sicer mestni deško in dekliško, ter okoliško deško šolo, zaseb-

ljusko šolo, ki se je takrat imenovala »okrožna glavna šola«. Od tega leta, pa do 1875, torej skoraj sto let, je bila samo ena osnovna šola skupno za mesto in okolico tik pred faro cerkvijo. Takrat pa je mestna občina postavila novo šolsko poslopje ob grofiji, a določila, da mora imeti mestna šola izključno nemški jezik. Zato je okoliška občina sklenila ustanoviti lastno šolo, a ker ni imela poslopja, so bili razredi najprej razkropljeni po mestu, dokler ni okoliška občina v šolske namene kupila stanovanjsko hišo v sedanji Razlagovi ulici, poslopje, ki je sedaj last Delavske zbornice. Leta 1876. se je vpisalo 297 učencev in učenek, ker do leta 1878 so bile na tej šoli tudi deklice, dokler jih niso prevzele čč. šol. sestre v svoje varstvo. Od takrat so pošiljali vsi celjski Slovenci svoje otroke v slovensko okoliško šolo in ne v mestno nemško šolo. — Seveda so bili prostori v okoliški šoli zelo neprimerni in pretesni, zgodaj so se že začeli pripravljati, da bodo zgradili novo šolsko poslopje; a nemški oblastniki so na vse načine kljubovali in tako dosegli, da se je novo šolsko poslopje zgradilo šele po prevratu. A sedaj je nastalo tako, da je v ponos celjskega mesta in v blagor vseh otrok, ki iščejo v njem začetniške spretnosti in modrosti.

Deška okoliška šola

he, čeprav menda tudi ni nujno, da odhajajo vsi trije vlaki na vse strani šele ob 16. uri.

Ako pa prihaja že skoraj 600 dijakov

no dekliško osnovno šolo čč. šol. sester. Deška okoliška šola je obhajala ravno kar svojo 60letnico.

Leta 1777. so ustanovili v Celju prvo

Mariborske in okoljske novice

V bližini šentiljskega kolodvora so morilci in roparji do smrti pobili pismonošo Žunka ter ga izropali

Se je v zvežem spominu grozni roparski umor, ki ga je izvršil, Bruno Govedič dne 9. novembra v Kamnici nad Brankom Pušaverjem. Danes zjutraj pa je prispela v Maribor vest, da je v št. Ilju v Slovenskih gorah padla nova žrtev roparskega napada. O tragičnem dogodku smo izvedeli naslednje:

Sinoči ob 18.30 se je podal kakor vsak dan 64-letni pismonoša Ludvik Žunko, uslužben pri pošti v št. Ilju, iz šentiljske pošte na kolodvor v št. Ilju, kjer naj bi oddal poštno vrečo na potniški vlak. Žunko, ki svojo službo opravlja že dolga leta, je bil nekoliko pohabljen ter se radi boleznimi ni mogel več ravno držati. Hodil je z naprej nagnjenim telesom. Ko je Žunko s svojo poštno vrečo na hrbtu korakal iz šentiljske pošte proti kolodvoru, ga je doslej še neznani storilec nekako sredi poti na državni cesti k kolodvoru napadel ter iz zasede z nekim trdim predmetom udaril po glavi s tako močjo, da se je Žunko zgrudil na tla ter v mlaki krvi obležal nezavesten. Storilec mu je nato odvzel 14.000 dinarjev pošt-

nega denarja, ki bi ga bil moral Žunko odnesti na kolodvor k vlakom. Ko so Žunka nekaj časa zatem našli na cesti, so takoj poklicali zdravnika, da je težko ranjenemu Žunku nudil takojšnjo pomoč. Toda vsa zdravnikova prizadevanja so bila zaman in je Žunko ob 23.15 podlegel težkim poškodbam, ki mu jih je prizadajal doslej še neizsledeni ropar. Truplo na ta ko tragičen način preminulega Žunka so spravili na njegov dom v št. Ilju št. 140 ter ga položili na mrvaški oder. Orožniki so mrzlično na delu, da bi razjasnili ta najnovejši roparski umor. Danes dopoldne se je podal v št. Ilj tudi daktiloskop mariborske policije g. Grobin. Domneva se, da je grozen zločin izvršil neki mož, ki je Žunka zasledoval morda že več dni. O roparskem umoru so bili obveščene tudi avstrijske oblasti.

Žunko je doma na smrtni postelji na zadovna spraševanja orožniškega komandirja in poštnega upravitelja Sfiligaja samo vzdihoval: »Jezus, Marija, pomagajte mi«, dokler ni ob pol 24. uri podlegel poškodbam. Razen 14.000 dinarjev

v poštni vreči, na katero sta bila privezana dva zabojčka, je po sporočilu njegove žene izginil tudi poročni prstan, nadalje tudi rožni venec ter nekaj denarja v denarnici. Na cesti okoli 250 m od šentiljskega kolodvora v bližini hiše krojača Rosmana v bližini mostu, ki vodi preko železnice, sta ga našla v nezvesti viničar Stefan Rusin in delavec Rudolf Šunko, ki sta o zadevi obvestila orožnike. Žunkov svak Albin Strnad in Viktor Vracl sta poškodovanega Žunka prenesla na njegov dom. Ljudje pripovedujejo, da so okoli pol 5. ure videli večeraj v št. Ilju dva mlajša moža v pumpercah, ki sta proti večeru šla proti Mariboru.

Pokojni Žunko je bil v svoji službi izredno vreden in marljiv ter se je zelo veselil upokojitve, ki naj bi sledila prihodnje leto. Bil je dvakrat poročen in mu je druga žena Marija pripeljala v zakon dva sina Štefana in Jožefa Polančiča, ki sta sedaj pri vojakih ter 24 letno hčerko Katarino. Tragična usoda vrlega moža je zbudila pri vseh globoko sočutje.

Zadnje telefonične vesti

Ženeva v novih škripcih

LONDON, 19. novembra. Priznanje Francove vlade po nemški ter italijanski vladi je obrnila pozornost tukajšnjih krogov Španiji. Anglija ne misli še na to, da bi priznala Francovo vlado, dokler se definitivno ne razčisti položaj v Španiji.

ŽENEVA, 19. novembra. V tukajšnjih krogih prevladuje mnenje, da predstavlja priznanje Francove vlade po Nemčiji in Italiji flagrantno kršitev člena 10 pakta Društva narodov, ki je s tem postavljeno pred ponovnim izvršenim dejstvom ter novim težkim problemom, s katerim se bodo bavili 7. decembra na zasedanju sveta Društva narodov.

Razburkano francosko politično življenje

PARIZ, 19. novembra. Samomor notranjega ministra Salengra je zelo razburkal notranjepolitično življenje. Levičarsko časopisje označuje desnico kot intelektualnega krivca Salengrovega samomora. Napetost med desnico in levico je

1800 m pred Puerta del Sol

SALAMANCA, 19. novembra. DNB poroča, da je madridska oddajna postaja prejenjala s oddajanjem poročil.

VALEDOLID, 19. novembra. Agencija Havas poroča: Kolone polkovnika Ascensiona in Barrosa operirajo v notranjosti mesta. Nahajajo se 1800 m pred Puerta del Sol, ki je kakor znano središče španske prestolnice.

Kino

Kino Union. Danes z adnji dan repriza najlepšega filma Pola Negri »Mazurka«.

Naredna gledališča

Četrtek, 19. novembra ob 20. uri: »Ukročena trmoglavka«. Red B.
Petek, 20. novembra: Zaprt.
Sobota, 21. novembra ob 20. uri: »Baron Trenka«. Premiera.
Nedelja, 22. novembra ob 15. uri: »Zorka«. Zadnjič. Globoko znižane cene.
Ob 20. uri: »Ciganski primaš«. Znižane cene.

V soboto premiera »Barona Trenka«. Malo je operet jugoslovenskega izvora, ki bi bile deležne tako velikega uspeha v tujini, ko to Albinjevo delo, ki so ga uprizorili po mnogih velikih evropskih odrih ter je največji uspeh razen na Dunaju doseglo zlasti v Londonu. Kar daje muzikalnemu delu te operete še posebno vrednost in mikavost, je uporaba domače, hrvatske glasbene folklorne, ki se uveljavlja na mnogih mestih. Pa tudi pestra in razgibna vsebina med pandurji, hajduki ter visoko gospodo na cesarskem dvoru ustreza svojemu namenu v polni meri. Predstavo vodita kap. Herzog in režiser Rasberger, koreograf je A. Harastović.

Iz življenja in sveta

21LETNA MUSLIMANKA — NAJMLAJŠI ODVETNIK NA SVETU.

V Damasku je dobila »stallum agendi« prva muslimanka gospodična Buronne Tarazi. Mlada odvetnica je stara šele 21 let in je, kakor vse izgleda, najmlajša odvetnica ne samo v Levantu, temveč na vsem svetu. Gimnazijo je dovršila v Damasku, pravo pa je absolvirala v Beyroitu. Gospodična Tarazi je iz ene najuglednejših družin v Siriji in govori arabski in francoski. Svoje kliente zagovarja v obeh jezikih in ima kot mlada odvetnica veliko delo. Kader njenih klientov se rekrutira v glavnem iz samih muslimank, ki gredo po vse nasvete k njej in ne k moškim. Starim muslimanom pa nikakor ne gre v glavo, kako more ženska braniti ljudi na sodišču in se istočasno odreči vsem njenim dosedanjim šegam in navadam. Mlada odvetnica pa pridno sprejema svoje kliente še vnaprej, ne meneč se za ta ali ona mnenja. Obeta se ji najlepša bodočnost.

Posestva gredo iz rok v roke. Docent dr. Ivan Matko je prodal industriju in posestniti dr. Fricu Scherbaumu hišo v Trubarjevi ulici št. 5 za 770.000 dinarjev. Posestnik Josip Grgič je kupil od Ivana Steharja in Apolonije Lahove hišo v Gregorčičevi ulici št. 7 za 145.000 dinarjev. — Posestnica Marija Morić je izročila svojemu sinu Maksu Moriću, uradniku pri poslaništvu kraljevine Jugoslavije v Berlinu ter svoji hčerki Mariji Mally, ženi deželno sodnega svetnika v Gradcu, vsakemu do polovice parcele s stanovanjsko hišo v Maistrovi ulici št. 1 v vrednosti 700.000 dinarjev. — Hišni posestnik Jožef Bitežnik je prodal kovačev ženi Ani Selovi 819 m² veliko parcelo v magdalenskem predmestju za 30.000 dinarjev. — Mestna občina mariborska je kupila v smislu sklepa mestnega sveta mariborskega z dne 23. aprila t. l. 1.496 m² zemljišča za 31.416 dinarjev. — Amalija Kifimannova, posestnica v Košakih je prodala Draganu Kramerju 871 m² veliko parcelo v Tomšičevi ulici za 26.130 dinarjev.

Grob pri grobu... V Popovičevi ulici št. 3 je preminul 87 letni Feguš Mihael, sodni uradnik v pokoju. Na Koroški cesti št. 50 pa je umrl 66 letni Pirš Blaž, čevljarški mojster. Preostali žalujemo in naše toplo sočutje!

Iz carinske službe. Carinski nadzornik Matija Mihelič je prinešen iz Gornje Radgone v Zagreb.

Iz policijske službe. Za policijskega stražnika V. razreda so postavljeni policijski pripravniki pri predstojništvu mestne policije v Mariboru: Ivan Florjančič, Karel Jurkovič, Josip Komovec, Al. Spanring, Josip Jakopin, Martin Fidler in Henrik Alegro.

Pod vlak. Danes zjutraj so našli v nezvesti med koroškim kolodvorom in limbuškim gozdom na tračnicah vsega krvavega 19 letnega slikarskega pomočnika Franca Šumaha s prerezanimi nogama. Vrgel se je pod vlak, ki odhaja ob 5.51 v Dravsko dolino. Obveščeni reševalci so ga nezvestnega prepeljali v mariborsko splošno bolnišnico in je njegovo stanje zelo resno. Vzrok njegove obupne odločitve ni znan.

Nagrada. Briven Radivoju Pircu so razbili še neizsledeni zlikovci na njegovem paviljonu razobešeno reklamno tablo in je g. Pirc sedaj pripravljen, izročiti nagrado v znesku Din 300 onemu, ki bi vedel za neznanega škodoželježa.

Danes četrtek kabaretni večer, petek senzacionalni spored g. Svengalija v Veliki kavarni.

Ivanovič Lojze na zadnji poti. Na Tehtarjih pri Štorah so pretekli terek pokopali tragično preminulega vlakospremnika Lojzeta Ivanoviča, ki se je preteklo nedeljo smrtno poposrečil v izvrševanju svoje službe. Tako veličastnega pogreba Teharje še ne pomnijo. Od vseh strani so prispeli njegovi stanovski tovariši, da se ob odprtem grobu poslovijo od svojega tovariša, navdušenega Sokola in odkritega ter kremenitega moža narodnjaka, ki je živel in delal samo za svoj narod in za svojo tako ljubljeno družino, kateri je bil skrben in dober oče. Iz Maribora je prispelo v Teharje nad 200 Mariborčanov, prišli pa sta tudi pevski društvi »Jadrani« in »Krilato kolo«, ki sta odpeli turobne žalostinke. V imenu železničarjev se je pri odprtem grobu poslovil g. Natek Jože, za Sokol Maribor III. pa Ribarič Slaven. V imenu Primorcev mu je izrekel poslednji pozdrav g. Sosič Stanko. Pokojnik je bil doma iz Brezovice pri Trstu, odkoder se je preselil v Jugoslavijo, kjer je nadvse vzorno opravljal službo vlakospremnika in si je s svojim ljubeznivim nastopom pridobil v vseh krogih številne prijatelje. Njegov pogreb je dokazal, da je njegova nenadna smrt težko prizadajala ne samo njegove družine, ampak tudi vse, ki so ga poznali. Blagemu, plemenitemu pokojniku časten spomin!

Oficirji 45. pešpolka priredijo na dan svoje polkovne slave dne 23. novembra v prostorih hotela »Orel« ob 21. uri svoj družabni večer. Vsi, ki so medtem že prešli vabila na slavo, se naprošajo, da počastijo družabni večer s svojimi družinami.

Iz Ljudske univerze. Danes zvečer ob 19. uri predava v Ljudski univerzi prof. Stupanj: Začetek človeške kulture. Predavanje bodo pojasnjevale številne slike.

Nočno lekaniško službo imata ta teden Albaneževa lekarna na Frankopanovi cesti in Königova lekarna na Aleksandrovi cesti.

Kakšno vreme se nam obeta. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: Večinoma oblačno, ponekod najbrže padavine, temperatura bo padla, možnost slane.

Vole za saharin. Orožniki na Remšniku so doznali, da je neki tamošnji posestnik vtihotopil v Avstrijo dva vola in da je dotični posestnik prejel kot plačilo saharin, ki ga namerava pri nas razpečavati. Napravili so pri posestniku hišno preiskavo ter našli pri njem okoli 4 kg saharina, ki so ga zaplenili, posestnika pa so ovadili oblastem.

Silno domotožje... Radi domotožja je pobegnila iz zavoda za varstvo otrok na Slomškovem trgu 14 letna Ana Sander, doma v Hermansdorfu v ČSR. Sanderjeva je imela zadnje dan silno domotožje ter domnevajo, da je radi tega pobegnila iz omenjenega zavoda in da bo skušala priti preko državne meje domov. Železniška nesreča v Murski Soboti pred sodniki. Danes dopoldne se je pred malim kazenskim senatom mariborskega okrožnega sodišča vršila razprava proti 35 letnemu železniškemu kretničarju J. Horvatu iz Murske Sobotice, ki ga je državni tožilec obtožil, da je dne 28. dec. 1935 zakrivil železniško nesrečo s tem, da ni na prehodu čez železniško progo zaprl zapornic, tako da je lahko peljal preko prehoda poštne avtobus, v katerega je trčila lokomotiva. Kakor smo svojčas poročali, je ob tej priliki našel smrt šofer avtobusa Jožef Lukaček. Horvat je bil obsojen na 3 mesece strogega zapor, pogojno za dobo 1 leta.

Iz Gornje Radgone

Dar. Namesto venca na grob pokojnega Ivana Vrbnjaka, ključavničarskega mojstra in hišnega posestnika v Gornji Radgoni, sta darovala za revno šolsko decu narodne šole v Gornji Radgoni Hrastelj Joža, trgovec, znesek 100 Din ter Cividini Stane, brivski mojster, znesek 70 Din, za kar izreka šolsko upraviteljstvo tem potom javno zahvalo.

Himen. Minulo soboto, dne 14. t. m., se je poročil v Murski Soboti g. Ivan Horvat, notarski namestnik iz Gornje Radgone z gđ. Furjan Irmo, zasebnico iz Murske Sobotice. Bilo srečno!

Sprememba posesti. Pri sreskem sodišču v Gornji Radgoni je bilo v ponedeljek, dne 16. novembra t. l. prodano na javni dražbi majhno vinogradno posestvo avstrijskega posestnika Marka Saletingerja iz Radgone, ki leži na Janževem vrhu, sodni okraj Gornja Radgona. Ker v smislu določil finančnega zakona k tej dražbi niso imeli dostopa inozemci kot reflektanti, je prešlo posestvo v slovenske roke in sicer je istega izdražbala gospa Olga Šlebingerjeva, soproga profesorja dr. Janka Šlebingerja v Ljubljani. Čeravno je bilo posestvo v skrajno zanemarjenem stanju ter obsega komaj 1 in pol orala, je bila radi izredno lepe lege dosežena precej visoka vsota v znesku 19.100 Din.

Čuvajte Jugoslavijo!

Polemični kotiček

Starokatoliška cerkev v Mariboru

V nedeljskem »Slovenca« z dne 15. t. m. sta izšli dve notici, kratek članek pod »Zopetne poroke po starokatoliškem obredu — neveljavne. — Starokatoliška cerkev v Mariboru izgubila najmočnejše agitacijsko sredstvo« — in notica pod »Maribor«: Starokatoliška cerkvena občina — prepovedana. — Namen objave je preočiti — saj je h koncu stavek: »Na ta način bodo v Mariboru končali prestopi v starokatoliško cerkev«: in res, marsikdo je vprašal podpisance na domu in druge funkcionarje na ulici, ali je res sedaj starokatoliške cerkve konec. To mi da povod, da javnosti odgovorim sledeče:

Lepi razvoj starokatoliške cerkve pri nas v Dravski banovini — jasno — ne gre gotovim krogom v račun, ali to ne spremeni na dejstvu ničesar. Starokatoliška cerkev zmiraj narašča: v Ljubljani, Celju in Mariboru. Redne službe božje so se pričele najprej v Ljubljani l. 1931., tri leta nato v Mariboru in letos v Celju. Število vernikov je precejšnje, saj je radi tega prišlo do ustanovitve župnije v Ljubljani (Min. pravde br. 1827/36) z dne 27. junija 1936. Pred priznanjem župnije v Ljubljani je bila tam kakor v Mariboru in Celju organizirana cerkvena občina, ki vodi upravo cerkve. Drž. oblast pa je letos v aprilu naziv »cerkvena občina« prepovedala in sicer iz razloga, ker ni bilo za to primerne vloge, češ v smislu ustave starokatol. cerkve je cerkvena občina toliko kakor župnija, četudi smo vsepovsod »cerkveno občino« ločili od župnije. No v Ljubljani je prišlo po daljši dobi vendarle do ustanovitve župnije in sicer za vso banovino, organizaciji v Mariboru in Celju pa sta kajpada ostali, čeprav pod drugačnim imenom. Vsa zadeva na vse zadnje ni niti čisto nova. Položaj pa je danes, še ugodnejši, kajti nedavno je centralna cerkvena uprava v Zagrebu odredila, da se imata Maribor in Celje za notranje cerkveno poslovanje smatrati kot samostojni župniji in to v smislu kanoničnega prava (can 216) »pro foro ecclesiae« v okviru odrejenih mej in sicer tako, da vrši mariborski dušni pastir vse cerkvene funkcije kot edino kompetenten za sreze Maribor l. in d. breg, Ptuj, Ljutomer, Mur. Sobota, Dolnja Lendava in Dravograd; celjski dušni pastir pa za Celje, Laško, Gornji grad, Konjice, Šmarje, Brežice in Slovenjgradec, dokler se ne ustanove tudi v Mariboru in Celju javne župnije, ker pač urejuje interne dušebrižniške posle cerkvena uprava sama, ne pa politična.

Za razsodnega človeka je pa nepojmljivo kako je mogoče trditi, da je katerakoli cerkvena občina proglašala ljudi samskim ter jih nato poročila. Poročili so se vsepovsod in s tem tudi v Mariboru ljudje, ki so z javnimi listinami dokazali samski ali vdoveli stan, ali kojim je legalno duhovno sodišče v Zagrebu prvotni zakon razrešilo in še za te je bilo treba v svrhu poroke posebnega tozadev-

nega dovoljenja na podlagi pravomočne razsodbe iz škofijske pisarne. Po čl. 11. in 12. drž. ustave uživajo vse priznane veroizpovedi ravnopravnost. Razsojati v zakonskih zadevah, pa ima katoliška cerkev na podlagi istih pravic bodisi rimsko (latinska —, ali starokatoliška in sicer je to zaključilo ministrstvo ver v Beogradu 18. V. 1927, V. št. 5291, min. pravde pa je dne 1. VI. 1929, V. št. 13.315 temu pritrdilo.

Člen 142 drž. ustave določa, da prenehajo vsa zak. določila in predpisi, ki bi bili ustavi protivni, oblastim pa se naroča, da po ustavi postopajo, vsem pa, da se ji pokore. Ako bi bil glede državljskih učinkov na državnem področju potreben še kak poseben zakon, razen z jamčenih zakonskih obveznosti mednarodnega značaja ter razen zakonskih predpisov ustave, — bi to značilo, da dosedanje vlade naše države niso izvršile z jamčenih obveznosti in ustavnih predpisov. V tem slučaju bi bila dolžnost vlade proglasiti poseben zakon.

Kako dolgo bo § 111. o. d. z. še podlaga presojanja veljavnosti ponovnih zakonov, bo pokazala bližnja bodočnost, dolgo ne, ker sta sedanje stanje in praksa nevzdržni. V Čehoslovaški so to vprašanje uredili v prvem letu samostojnosti. Nikakor pa ni tozadevno kriva starokatoliška cerkev, niti njeni verniki.

Sicer pa se je v Mariboru poročilo tudi že več samskih parov, oz. zaročencev. Prestopilo pa je glasom lanske statistike ob koncu leta 1935 dokaj več vernikov iz verskega prepričanja in narodnega ponosa ter zavesti kot iz oportunitete. Trditve »Slovenca« so jalove. Vsako leto je tudi več rojstev. Skratka starokatoliška cerkev stoji tudi v Mariboru ter napreduje; službe božje se vrše redno in se bodo vršile tudi z naprejem. Naj nikdo ne misli malodušno. Udeležba pri službi božji je tudi razmeroma povsem povoljna.

Maribor, 17. nov. 1936.

Franjo Šegula, vikar.

Spartna gibanje

Službeno iz Okrožnega odbora LNP-a v Mariboru. Spored tekem za nedeljo dne 22. 11. 1936: V Mariboru ob 10. uri predpoldne na igrišču SK Rapida prvenstvena juniorska tekma: Maribor - Rapid. Službujoči odbornik g. Amon Avg. Rediteljstvo Rapid. Ob pol 15. uri na igrišču ob Magdalenskem parku prvenstvena drugorazredna tekma: Slavija - Neznaneu klubu, ki ga bo določil LNP Službujoči odbornik g. Schneller Ante. Rediteljstvo Slavija. Vse klube okrožja ponovno pozivamo, da prijavljajo tudi tekme prijateljskega značaja Okrožnemu odboru. Klub, ki omenjenega poziva ne bo upošteval, bo najstrožje kaznovan. — Tajnik.

Tekmovanje za državno nogometno prvenstvo se nadaljuje v nedeljo 22. t. m. z naslednjimi tekmami: V Sarajevu SK Ljubljana: Slavija, v Zagrebu Hašk: Slavija (Osijek), v Beogradu pa BSK: Bask in Jugoslavija: Concordia.

SK Rapid v Murski Soboti. V nedeljo 22. t. m. bo enajstotica SK Rapida gostovala v Murski Soboti, kjer bo odigrala s SK Muro prijateljsko nogometno tekmo.

Jugoslovenski nogometaši v tujini. Zagrebški Gradjanski je včeraj odigral svojo tretjo tekmo v Angliji, in sicer je nastopil v Edinburgu proti Heart of Midlothian. Tekma se je končala neodločeno 4:4 (3:1). BSK pa je včeraj zaključil francosko turnejo. Nastopil je kot reprezentanca Beograda proti reprezentanci Cannes. Tudi ta tekma se je končala neodločeno 3:3 (1:3).

Putnikove novice

Tretje zaključno žrebanje Turistično-sportne loterije JTK je preloženo na 28. december 1936! Glavni in najboljši dobitki še niso bili izžrebani! Srečke so na razpolago pri Putniku Maribor, Aleksandrova c. 35.

Putnikov izlet s posebnim vlakom v Prago. V dneh od 12. do 18. decembra t. l. priredi društvo »Putnik« izlet s posebnim vlakom v Prago preko Madžarske z ogledom Budimpešte. Posebni vlak odhaja iz Novega Sada ter imajo udeleženci iz drugih krajev do priključnih postaj Novi Sad, Novi Vrbas ali Subotica, 50% popusta normalne vozne cene. Vožnja od priključnih postaj do Prage in nazaj stane v III. razredu Din 390, v II. razredu Din 570. Potuje se s kolektivnim potnim listom. Preskrbljeno je za cenene aranžmane in lepe fakultativne izlete. Vse nadaljne informacije, prijave, prospekte itd. pri Putniku Maribor in Celje.

Putnikov avtokar pelje prihodnji četrtek 26. novembra v Graz. Odhod ob 7.30 izpred hotela »Orel«. Povratek iz Graza ob 21. uri. Vozna cena Din 100.

Putnikov predbožični izlet s posebnim vlakom na Dunaj v času od 5. do 10. decembra. Odhod iz Maribora v nedeljo 6. decembra ob 2.30 zjutraj, prihod na Dunaj ob 8. uri. Odhod iz Dunaja v četrtek

10. decembra ob 12.30, prihod v Maribor ob 17.30. Vozne cene so zelo znižane. — Vse nadaljne informacije in prijave do 25. novembra pri Putniku Maribor, tel. 21-22 in v Celju tel. 119.

Novice z Murskega polja

Novi grobovi. V Radgoni je umrl v lepi moški dobi 40 let ključavničarski mojster g. Matija Vrbnjak na posledicah, ki si jih je prinesel iz vojne. Pokojni je bil brat primarija soboške bolnišnice g. dr. Alojzija Vrbnjaka. Žalujemo naše sožalje! — V Ljutomeru so umrli v zadnjem času Berič Ivan, občinski delavec, k. ga je zadela kap. Umrli je tudi znan liutomerski čevljarski mojster Ivan Filipič, ki je dosegel lepo starost in se je do zadnjega počutil precej čilega, le, da ga je zapuščal vid. Dalje je umrl v Razkrižju ga. Jožefa Trstenjakova, rojena Kosi, mati slovenskega slikarja v Pragi g. Antona Trstenjaka.

Slovenjgoriške novice

Martinovanje v šentlenarškem Sokolskem domu. Lenarčani smo tudi letos »čakali na mošt« — kakor pravi ljudski izrek — v našem Sokolskem domu. Kljub čakanju nismo dočakali sladkega mošta; bila je pač letos slaba vinska letina v Slovenskih goricah. Za potrebno razpoloženje med lenarško razvajeno publiko je skrbel naš marljivi dramski odsek, ki je za uvod uspešno odigral Hamikovo kmečko grotesko v enem dejanju »Prodani ded«, v skrbni režiji našega režiserja br. J. a. n. e. z. a. Igralci so svoje vloge prav lepo odigrali. Posebno so ugajali sestra Brumenova kot deklet Urša, sestra Pirherjeva kot Zevnikova žena, br. Brumen kot kmet Mrše, br. Rozman kot poštar Cof ter br. Banič kot kmet Zevnik.

Mali oglasi

Razno

BRZOJAV!

Pri krajiu morskih rib, gostilna Vicel, Rotovski trg 8, danes pojedina svežih morskih rib: branci, cevoli, dentali, grongo, grice. 5785 Zgubila sem v nedeljo zvečer

ISCEM MALI LOKAL

z prodajalno na Glavnem trgu ali Aleksandrovi cesti. Ponudbe na upravo lista pod »Trgovina«. 5783

Psihografolog

Felix Globočnik v Mariboru, restavracija »Pri grozdu«. Sprejema dneve no 9—12, 13—20, tudi ob nedeljah in praznikih. Obiske po hišah vrši po 20 uri zvečer po dogovoru. Dela na strogo znanstveni podlagi. 5779

Službo išče

ISCEM POSTREŽBO za celi dan. Naslov v upravi lista. 5780

Službo dobi

SLUŽKINJO

za vsa domača dela z dobrimi spricjevali iščem. Predstaviti se je vsak dan od 14 do 15 ure pri Baderju, Gregorčičeva 12-II. 5784

Schrollovo platno

v največji izbiri
Tekstilana Büdefeldt
Maribor, Gosposka 14

Zgubljeno

ZAPESTNO URO. Najditelj naj jo odda proti nagradi v upravi lista. 5781

Stanovanje

STANOVANJE

visokoprtilično, 3 sobe, kuhinja, kopalnica in soba za služkinjo, popolnoma zaključeno, odda s 1. decembrom. Vprašati Tattenbachova ulica 15, pri hišnici. 5782

PODSTREŠNO STANOVANJE

oddam s 1. decembrom v novi hiši, Kralja Petra c. 132d, Studenci. 5778

Kožuhovino

vsakovrstno po najnižjih cenah v najboljši strokovni izdelavi Vam nudi

P. Semko, 5358
krznarski mojster, Gosposka 37

S cesarskega prestola v blaznico

61

Še 17. junija 1867, ko je Maksimilijan v Queretaru štel zadnje ure svojega življenja, je ameriški drž. podtajnik Seward ob priliki nekoga dneja dejal avstrijskemu poslaniku v Parizu:

»Njegovo življenje je prav tako sigurno, kakor je moje in vaše.«

»Emperor Maximilian shot.«

Tudi v Parizu ni drugače. Vsi upajo, da se bo stvar dobro iztekla. Je pa nekdo, ki je izgubil vero in ki je poln zlih slutenj. Ta človek je — Napoleon III.

Napoleona in cesarico Evgenijo moti občutek nemoči, da bi Maksimilijanu mogla na kakršenkoli način pomagati. Napoleon ne ve, kaj naj bi storil, da bi se

rešil mučnega položaja. V tej stiski se Napoleon ponovno obrača na avstrijskega poslanika v Parizu, kneza Metternicha, kateremu sporoča Napoleon, da lahko vedno nani računajo, če bi se našla kakšna možnost za pomoč Maksimilijanu.

Napočil je 29. junij.

Naslednji dan je posebno svečan za Napoleona ter ponosno francosko prestolico. Avstrijski cesar in cesarica se že nahajata na potovanju v Pariz. Naslednjega dne bosta Napoleon in Evgenija v navzočnosti avstrijskega cesarja in cesarice ter ostalih evropskih knezov delila nagrade udeležencem velike izlozbe.

V noči od 29. na 30. junij pa prispe v Pariz kratek brzojav:

»Emperoro Maximilian condemned and shot.«

(Cesar Maksimilijan je obsojen in ustreljen).

Sofija zblazni ...

Isti brzojav je zatekel avstrijskega cesarja Franca Jožefa I. ter cesarico Elizabeto, ki se nista v življenju čisto nič razumela in ki sta se drug drugemu vsebolj odtuževala, na železniški postaji v Regensburgu.

Avstrijski cesarski par prekine takoj nadalnje potovanje proti Parizu in se vrne na Dunaj. Dne 30. junija 1867 je Franc Jožef I. mesto pri Napoleonu in Evgeniji v Parizu pri svoji materi nadvojvodinji Sofiji.

Sicer pobožni Franc Jožef I. ni sprejel vesti o nasilni smrti svojega brata Maksimilijana s posebno žalostjo. Sofija, nekdanja protektorica bana Jelačića, pa ni nikdar več okrevala od udarca, ki ga je

bila zadobila radi smrti svojega drugega sina Maksimilijana.

Čakala jo je usoda njene snaha Šarlote. Do konca življenja se ni več vrnila k zdravi pameti...

Zlate in srebrne kolajne.

Ko je usodni brzojav prispel v Pariz, se je Evgenija pravkar pripravljala za svečanost. Njej prvi so sporočili vsebino brzojava.

Smrtno blede in skoro nezavestna se poda v cesarjevo sobo. Iznemada se je pojavilo težko, delikatno vprašanje: Ali naj se svečanost radi tega odpove? Ali pa naj se vse izvrši tako, kakor da ni še nič znanega? Končno pa obstoja še vedno možnost, da ne odgovarja vsebina brzojava resnici. Napoleon in Evgenija se odločita, da se svečanost vseeno vrši.

Na zunaj vedra je Evgenija predpoldne 30. junija 1867 razdeljevala udeležencem velike pariške razstave srebrne in zlate kolajne.